การศึกษาดัชนีปริจเฉทภาษาจีนที่ปรากฏในหนังสือเรียนการพูดภาษาจีนกลาง ชุด “Short-term Spoken Chinese”[1]

A Study of Chinese Discourse Markers in Chinese Speaking Textbook “Short-term Spoken Chinese”

กัลยาณี กฤตโตปการกิต[2]
Kullayanee Kittopakarnkit

บทคัดย่อ

งานวิจัยชิ้นนี้มุ่งศึกษาวิเคราะห์ดัชนีปริจเฉทที่ปรากฏในหนังสือเรียนการพูดภาษาจีนกลางในการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ เพื่อเสนอแนวทางการสอนดัชนีปริจเฉทภาษาจีนแก่ผู้ศึกษาภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ จากการศึกษาหนังสือเรียนการพูดภาษาจีนกลางชุด “Short-term Spoken Chinese Text Book” พบว่า ตำแหน่งการปรากฏรูปดัชนีปริจเฉทในหนังสือแบบเรียนสามารถแบ่งจากตำแหน่งได้เป็น ต้นผลัด รับผลัด แย่งผลัด ดำเนินผลัด และจบผลัด และหน้าที่ของดัชนีปริจเฉทที่ปรากฏในหนังสือแบบเรียนแบ่งตามตำแหน่งผลัดที่ปรากฏได้เป็น ตำแหน่งต้นผลัดมีหน้าที่เริ่มต้นสนทนา, เสนอความคิดเห็น/ข้อมูล เพิ่มเติมข้อมูล; ตำแหน่งรับผลัดมีหน้าที่แสดงความเห็นด้วย, แสดงอารมณ์ความรู้สึกของผู้พูดและแสดงความไม่เห็นด้วย; ตำแหน่งแย่งผลัดมีหน้าที่แสดงความขัดแย้ง; ตำแหน่งดำเนินผลัดมีหน้าที่เปลี่ยนหัวข้อการสนทนา, ดำเนินหัวข้อการสนทนาให้ต่อเนื่อง; ตำแหน่งจบผลัดมีหน้าที่สรุปผล, ถามความเห็นและจบผลัดของผู้พูด
คำสำคัญ: ดัชนีปริจเฉท, หนังสือเรียนภาษาจีนกลาง, การพูดภาษาจีนกลาง

Abstract

The purpose of this study was to explore the discourse markers used in Chinese Conversations Study as a Foreign Language Lecture Book in order to explore techniques for teaching Chinese Language discourse markers to those who studied Chinese as a foreign language. The findings from an analysis of Chinese conversation Text books indicated that positions of discourse markers index could be divided into: primary turn, responding turn, interrupting turn, continuing turn and ending turn. And functions of discourse markers in primary turn is open the new topic in conversation and additional comment or information; functions of discourse markers in responding turn could be divided into: agreement, emotional and disagree; functions of discourse

[1]บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต เรื่องการเปรียบเทียบดัชนีปริจเฉทจีนไทย มหาวิทยาลัยเจ้อเจียง ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

[2] อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาตะวันออก ภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น อีเมล kullayane@kku.ac.th
Lecturer at Department of Eastern Languages, Faculty of Humanities and Social Sciences, Khonkaen University. Email: kullayane@kku.ac.th

markers in interrupting turn is confliction; functions of discourse markers in continuing turn could be divided into: Topic Shift, Continue Conversation; functions of discourse markers in ending turn could be divided into: Asking for Opinions and to end the conversation.

Keywords: Discourse Markers, Chinese's Textbook, Spoken Chinese Text book

บทนำ

การใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวันมักพบรูปภาษาชนิดหนึ่ง โดยรูปภาษาชนิดนี้สามารถละหรือตัดออกไปได้ โดยไม่มีผลกระทบต่อโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ และต่อความเข้าใจในการสื่อความหมายของรูปประโยคนั้น แต่รูปภาษาชนิดนี้กลับมีผลกระทบต่อการเชื่อมโยงถ้อยคำ ผลสัมฤทธิ์ทางวัจนปฏิบัติศาสตร์ หากละรูปภาษาดังกล่าวจะมีผลกระทบต่อการสื่อสาร กล่าวคือ ไม่สามารถแสดงถึงเจตนาที่ผู้พูดต้องการสื่อสารได้อย่างชัดเจน รูปภาษาที่กล่าวมานี้ เรียกว่า ดัชนีปริจเฉท (Discourse Markers) (กัลยาณี กฤตโตปการกิต, 2561: 66)

การศึกษาดัชนีปริจเฉทเริ่มมีการศึกษาจากนักภาษาศาสตร์ชาวอังกฤษชื่อ Randolph Quirk เขาได้กล่าวถึง การใช้รูปภาษา “you know”, “well”, “you see” โดยรูปภาษาเหล่านี้ไม่ได้ใช้สื่อเนื้อความหลักในการสนทนาแต่อย่างใด แต่กลับปรากฏการใช้รูปภาษานี้อย่างแพร่หลายในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน และยังมีผู้ศึกษาวิจัยรูปภาษาในลักษณะเดียวกันอย่างมากมาย เช่น Halliday& Hasan ศึกษาดัชนีปริจเฉทในมุมมองของการเชื่อมโยงและความสอดคล้อง โดยเรียกรูปภาษานั้นว่า “sentence connectives” ต่อมามีการศึกษาดัชนีปริจเฉทอย่างเป็นระบบมากขึ้นจากผลงานปริญญาดุษฎีบัณฑิตของชริฟฟรีนในหัวข้อเรื่อง “Discourse Markers” ซึ่งทำให้คำว่า“Discourse Markers” มีการใช้กันอย่างแพร่หลายและมีการศึกษากันมากยิ่งขึ้น (Huang Dawang, 2001: 5)

ชริฟฟรีนได้ให้คำจำกัดความของดัชนีปริจเฉท (Discourse Markers) ว่า “ดัชนีปริจเฉท” คือ รูปภาษาที่ใช้ในระดับภาษาที่สูงกว่าระดับประโยค หรือเรียกว่า ระดับปริจเฉท ลักษณะเด่นอย่างหนึ่งของดัชนีปริจเฉท คือ มักปรากฏในภาษาพูด หรือในการสนทนาทั่วไป และจากลักษณะการปรากฏของดัชนีปริจเฉทที่มักปรากฏในภาษาพูดนี้ การศึกษาดัชนีปริจเฉทที่ปรากฏในหนังสือแบบเรียนการพูดภาษาจีนกลางจึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง เป็นการพัฒนาและใช้ดัชนีปริจเฉทเป็นแนวทางการศึกษาด้านการเรียนการสอนการพูดภาษาจีนในประเทศไทย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ศึกษาวิเคราะห์การปรากฏและหน้าที่ของดัชนีปริจเฉทในหนังสือแบบเรียนการพูดภาษาจีนกลาง เพื่อใช้เป็นแนวทางการศึกษาด้านการเรียนการสอนการพูดภาษาจีน

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาตำแหน่งและหน้าที่ของดัชนีปริจเฉท ที่ปรากฏในหนังสือเรียนการพูดภาษาจีนกลางชุด “Short-Term Spoken Chinese”

ขอบเขตการศึกษา

หนังสือแบบเรียนการพูดภาษาจีนกลางที่ใช้ในการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศชุด Short-Term Spoken Chinese แบ่งเป็นระดับต้น ระดับกลาง《中级篇》และ ระดับสูง《高级篇》 โดยการพูดภาษาจีนระดับต้น แบ่งแยกย่อยได้ 4 ระดับ คือ ระดับต้นหนึ่ง《入门篇（上）》ระดับต้นสอง《入门篇（下）》ระดับพื้นฐาน《基础篇》และระดับเพิ่มพูนความสามารถ《提高篇》

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยค้นหาและวิเคราะห์ดัชนีปริจเฉทในหนังสือแบบเรียนชุด “Short-Term Spoken Chinese” จากนิยามและลักษณะเฉพาะของดัชนีปริจเฉท ดังนี้

ด้านวากยสัมพันธ์ ดัชนีปริจเฉทเป็นหน่วยอิสระ สามารถละได้โดยไม่มีผลกระทบต่อความหมายหลักของประโยค วลี หรือ ปริจเฉท โดยดัชนีปริจเฉทมักปรากฏอยู่ในตำแหน่งหน้าอนุพากย์ (Schiffrin, 1987); ด้านสัทศาสตร์ หน่วยด้านหน้าหรือด้านหลังดัชนีปริจเฉทมักมีการหยุดเสียง ซึ่งในแบบเรียนสังเกตได้จากสัญลักษณ์การคั่นวลี เช่น “,” หรือการเริ่มต้นถ้อยคำใหม่ในผลัดถัดไป และ การออกเสียงดัชนีปริจเฉทมักมีการเปลี่ยนแปลงจากเสียงเดิม อาจเป็นการลากเสียงยาวหรือเสียงสั้น; ด้านอรรถศาสตร์ ดัชนีปริจเฉทไม่เป็นส่วนหนึ่งของความหมายหลักในการสื่อสาร (Hölker,1991; Brinton, 1996); ด้านวัจนปฏิบัติศาสตร์ ดัชนีปริจเฉทสามารถทำหน้าที่ได้หลายหน้าที่ (Brinton,1996) ทั้งนี้ ดัชนีปริจเฉทมีจำนวนครั้งของการปรากฏสูง (Brinton, 1996) และมักปรากฏในภาษาพูดและในบริบทที่ไม่เป็นทางการ (Brinton, 1996) ตัวอย่างการวิเคราะห์ดัชนีปริจเฉทจากนิยามขั้นต้น

（1）我计划先用一个月的时间写出提纲，然后用四个月的时间写完初稿，最后用一个月的时间修改。

แผนตารางเวลาของฉันคืออย่างแรกใช้เวลาหนึ่งเดือนในการเขียนโครงร่างออกมาก่อน แล้วใช้เวลาอีกสี่เดือนในการเขียนต้นฉบับ แล้วสุดท้ายก็ใช้เวลาอีกหนึ่งเดือนในการแก้ต้นฉบับ

《提高篇》: “我的第一本书”

(ตัวอย่างจาก หนังสือการพูดระดับต้น ชื่อเรื่อง“หนังสือเล่มแรกของฉัน”)

ตัวอย่างที่ 1 “然后”(แล้ว) ทำหน้าที่เป็นคำสันธาน ใช้คู่กับคำกริยาวิเศษณ์บอกเวลา “先”(อย่างแรก) และ “最后”(แล้วสุดท้าย) เพื่อบอกลำดับเวลาและการกระทำอย่างเป็นขั้นตอน ประโยคดังกล่าวไม่สามารถละคำว่า “然后”(แล้ว) ได้ เพราะจะทำให้ความหมายหลักในประโยคไม่ชัดเจน ตัวอย่างที่ 1 นี้ “然后”(แล้ว) ไม่ใช่ดัชนีปริจเฉท

（2）老师：他们是不是觉得在国外生活没有在国内方便？
พวกเขารู้สึกว่าการใช้ชีวิตที่ต่างประเทศไม่สะดวกเท่าที่ประเทศตัวเองใช่ไหม
英男：是啊，有些方面确实没有国内方便，但是我对在这儿工作很感兴趣。
ใช่น่ะสิ มีบางอย่างไม่สะดวกสบาย (เหมือนอยู่ประเทศตัวเอง) จริง ๆ แต่ว่าฉันสนใจอยากจะทำงานที่นี่
老师：***依我看***，你还是跟家里人再好好儿商量商量吧。
ความเห็นฉันนะ ฉันว่าเธอควรไปปรึกษากับครอบครัวให้ดีเสียก่อน
《入门篇》（下）
(ตัวอย่างจาก หนังสือการพูดระดับต้นสอง)

ตัวอย่างที่ 2 “依我看”(ความเห็นฉันนะ) วางไว้ตำแหน่งต้นประโยคใช้แสดงความคิดเห็นของผู้พูด เป็นหน่วยอิสระ สามารถละได้โดยไม่มีผลกระทบต่อความหมายหลักของประโยค แต่มีผลต่อความเข้าใจและการสื่อสารในทางวัจนปฏิบัติศาสตร์ ในตัวอย่างที่ 2 นี้ “依我看”(ความเห็นฉันนะ) ทำหน้าที่เป็นดัชนีปริจเฉท

ตัวอย่างขั้นต้นเป็นตัวอย่างการวิเคราะห์ดัชนีปริจเฉทจากนิยามและลักษณะเฉพาะ เพื่อวิเคราะห์แยกรูปภาษาที่ปรากฏว่ารูปภาษาใดที่จัดอยู่ในดัชนีปริจเฉท จากนั้นนำดัชนีปริจเฉทมาแบ่งกลุ่มจากตำแหน่งที่ปรากฏ และวิเคราะห์หน้าที่ของดัชนีปริจเฉทที่ปรากฏในแบบเรียนทั้งสามระดับ

ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ดัชนีปริจเฉทที่ปรากฏในหนังสือแบบเรียน“Short-Term Spoken Chinese” มีผลการศึกษาดังนี้

1. การวิเคราะห์ตำแหน่งและหน้าที่ของดัชนีปริจเฉท

จากการวิเคราะห์ดัชนีปริจเฉทจากคำนิยามและลักษณะเด่นในหนังสือแบบเรียนการพูดภาษาจีนกลางชุด “Short-Term Spoken Chinese” ฉบับปรับปรุงใหม่ 2 และ 3 ในระดับต้น ระดับกลาง และระดับสูง พบว่า ปรากฏรูปดัชนีปริจเฉทในหนังสือแบบเรียนการพูดภาษาจีนกลางทั้งในระดับต้น ระดับกลาง และระดับสูง โดยรูปแบบการสนทนาในหนังสือแบบเรียนมีทั้งรูปแบบของบทสนทนาและการบรรยาย รูปแบบของบทสนทนาเป็นรูปแบบที่พบมากที่สุด ในหนึ่งบทสนทนาจะประกอบด้วยผู้พูดมากกว่า 1 คนขึ้นไป การที่ผู้พูดได้เริ่มพูดสนทนาจนถึงจบสนทนา ผู้พูดจะใช้คำ วลี หรือประโยคในการเรียงร้อยถ้อยคำอย่างน้อย 1 คำขึ้นไป เรียกว่า ผลัด (turn) (Sacks และคณะ,1974) ผู้วิจัยได้กำหนดตำแหน่งของดัชนีปริจเฉทโดยอ้างอิงตำแหน่งการปรากฏของดัชนีปริจเฉทจากงานวิจัยของ Yu Haifei (2006) แบ่งได้ดังนี้

1.1 ดัชนีปริจเฉทในตำแหน่งต้นผลัด

ต้นผลัด คือ ตำแหน่งผลัดแรกที่ผู้เริ่มสนทนาใช้เริ่มหัวข้อใดหัวข้อหนึ่ง หรือ เสนอความคิดเห็นอย่างใดอย่างหนึ่ง ดัชนีปริจเฉทในตำแหน่งต้นผลัดมักจะปรากฏในรูปแบบของการทักทาย การดึงดูดความสนใจ ดัชนีปริจเฉทที่ปรากฏในตำแหน่งต้นผลัดมักมีหน้าที่ดังนี้

หน้าที่เริ่มต้นการสนทนา พบรูปดัชนีปริจเฉท เช่น “对不起”（ขอโทษ,“不好意思”（ขอโทษ เป็นต้น ตัวอย่างประโยคการใช้ดัชนีปริจเฉทในการเริ่มต้นสนทนา เช่น ตัวอย่างที่ 3

（3） 直美：***对不起***，打扰你们一下儿。
ขอโทษนะคะ ขอรบกวนพวกคุณสักครู่
莉莉：别客气，你说吧。
ไม่ต้องเกรงใจ เชิญคุณพูดเลยค่ะ
《入门篇》：“她出去了”
(ตัวอย่างจาก หนังสือการพูดระดับต้น ชื่อเรื่อง “หล่อนออกไปแล้ว”)

จากตัวอย่างประโยคที่ 3 ผู้พูด “直美” (ชื่อคน“จื๋อเหม่ย”) ใช้ “对不起” (ขอโทษ) ในตำแหน่งต้นผลัด เพื่อแสดงการเริ่มการสนทนา กล่าวทักทาย และเข้าสู่เนื้อหาที่ต้องการกล่าวต่อไป

หน้าที่เสนอความคิดเห็น/ข้อมูล เพิ่มเติมข้อมูล พบรูปดัชนีปริจเฉทเช่น “对了”（ใช่แล้ว）、“你看”（คุณลองคิดดูนะว่า）、“我看”（在我看来）（ฉันคิดว่า）、“依我看”（ตามที่ฉันคิด）、“你说（吧）”（คุณว่าไหมว่า）、“我说”（ฉันว่า）、“我想”（ฉันคิดว่า）、“你想（想）” （คุณลองคิดดูสิว่า）、“我呀”（ฉันน่ะหรือ）、“你知道吗”（คุณทราบไหมว่า）、“你知道”（คุณก็ทราบดีอยู่แล้วว่า）、“我知道”（ฉันทราบว่า）、“你不知道”（คุณไม่ทราบหรอกว่า）、“说实话”（พูดจริงๆนะ）、“实话对你说” （พูดจริงๆกับคุณนะ）、“说实在的”（พูดจริงๆนะ）、“说老实说”（พูดจริงๆนะ）、 “说句实话”（พูดจริงๆนะ）、“说句心里话”（พูดมาจากใจนะว่า）、“要我说呀” （ถ้าจะให้ฉันพูดนะ）、“我先说两句” （ฉันขอพูดสักหน่อยนะ）、“据我了解”（ตามที่ฉันเข้าใจ）、“一般来说”（ปกติแล้ว）、“就目前的情况而言”（จากสถานการณ์ตอนนี้กล่าวได้ว่า）、“我觉得”（ฉันรู้สึกว่า）、“我还有一点要补充”（ฉันอย่างเพิ่มเติมเล็กน้อยว่า）、“让我有些吃惊的是…”（สิ่งที่ทำให้ฉันประหลาดใจคือ）、“您的意思是…”（ความหมายของคุณคือ） เป็นต้น ตัวอย่างประโยคการใช้ดัชนีปริจเฉทในการเสนอความคิดเห็น เช่น ตัวอย่างที่ 4

（4） 陈新：***你说***，这帮孩子为什么这么喜欢外国的东西？吃麦当劳、比萨饼，听外国 流行音乐，看美国电影，我不明白，是什么吸引了他们？
คุณว่าไหม ทำไมเด็กเหล่านี้ถึงได้ชอบของของพวกฝรั่งกันนัก กินแมคโดนัลล์ กินพิซซ่า ฟังเพลงคลาสสิคของต่างประเทศ ดูภาพยนตร์อเมริกัน ฉันไม่เข้าใจเลยว่าอะไรที่ดึงดูดพวกเขากันนะ
马阅：我觉得这是很自然的事情，年轻人总是对新奇的事物感兴趣。
ฉันรู้สึกว่านี่เป็นเรื่องธรรมชาติที่วัยรุ่นมักจะสนใจในเรื่องราวที่แปลกใหม่อยู่เสมอ
《提高篇》：“吃麦当劳长大的孩子”
(ตัวอย่างจาก หนังสือการพูดระดับต้น ชื่อเรื่อง “เด็กที่เติบโตจากการกินแมคโดนัลด์”)

จากตัวอย่างประโยคที่ 4 ผู้พูด “陈新” (ชื่อคน“เฉินซิน”) ใช้ “你说” (คุณว่าไหม) ในตำแหน่งต้นผลัดเพื่อเสนอความคิดเห็นของตนเอง โดยทิ้งคำถามท้ายผลัดไว้ว่า “是什么吸引了他们” (อะไรที่ดึงดูดพวกเขากันนะ) ผู้พูดคนที่สอง “马阅” (ชื่อคน“หม่าเยว่”) ใช้คำว่า “我觉得” (ฉันรู้สึกว่า) ในการเสนอความคิดเห็นของตนเองในหัวข้อดังกล่าว

1.2 ดัชนีปริจเฉทในตำแหน่งรับผลัด

รับผลัด คือ ตำแหน่งที่ผู้พูดก่อนหน้าได้เลือกผู้ที่จะรับผลัดเอาไว้แล้ว และผู้พูดคนถัดไปได้รับผลัดในการพูด ดัชนีปริจเฉทที่ปรากฏในตำแหน่งรับผลัดมักมีหน้าที่ดังนี้

ดัชนีปริจเฉทที่มีหน้าที่แสดงความเห็นด้วย พบรูปดัชนีปริจเฉท เช่น “噢”（คำอุทาน มีความหมายว่า เข้าใจ）、“嗯”（อืม）、“好”（ตกลง）、“行”（ตกลง, ได้）、“对”（ใช่）、“是啊”（ใช่）、“好啊”（ตกลง）、“就是”（แสดงความเห็นด้วย）、“那倒是”（แสดงความเห็นด้วย, ใช่）、“我也这么想” （ฉันก็คิดเช่นนั้นเหมือนกัน）、“我也有同感” （ฉันก็รู้สึกเช่นนั้นเหมือนกัน）、“我很赞同某某人的说法” （ฉันเห็นด้วยกับความคิดของ...）、“您说的有道理” （คุณพูดมีเหตุผล）เป็นต้น ตัวอย่างประโยคการใช้ดัชนีปริจเฉทในการแสดงความคิดเห็น “เห็นด้วย” เช่น ตัวอย่างที่ 5

（5） 老师：我看，出去旅行你最好找个伴儿，可以互相帮助。
ฉันว่า การออกไปท่องเที่ยว คุณควรหาเพื่อนร่วมเดินทาง จะได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้
英明：***我也这么想***，我准备跟保罗一起去。
ฉันก็คิดเช่นนั้นเหมือนกัน ฉันวางแผนเดินทางไปกับเป่าหลัว
《入门篇》（下）：“西安比北京还热”
(ตัวอย่างจาก หนังสือการพูดระดับต้น ชื่อเรื่อง“ซีอานร้อนกว่าปักกิ่ง”)

จากตัวอย่างประโยคที่ 5 ผู้พูด “英明” (ชื่อคน“อิงหมิง”) ใช้ “我也这么想” (ฉันก็คิดเช่นนั้นเหมือนกัน) ในการรับผลัดและแสดงความเห็นด้วยกับผู้พูดก่อนหน้า

ดัชนีปริจเฉทที่มีหน้าที่แสดงอารมณ์ พบรูปดัชนีปริจเฉท เช่น “哇”（ว้าว）、“啊”（อ๋า）、“嗬”（โอ้）、“什么”（อะไรนะ）、“真的啊”（จริงๆหรือ）、“哎呀”（ไอ๊หยา）เป็นต้น ตัวอย่างประโยคการใช้ดัชนีปริจเฉทในการแสดงอารมณ์ความรู้สึก เช่นตัวอย่างที่ 6

（6）丈夫：菜来了，今天准让你大饱口福！
อาหารมาแล้ว วันนี้อนุญาตให้คุณกินได้เต็มที่เลย
妻子：***哇***，真看不出，你还有两下子！（尝了尝）哎呀，太咸了，你放了多少盐？
ว้าว ดูไม่ออกเลยว่า คุณจะทำอาหารเก่งเช่นนี้ (ลองชิมดูแล้ว) หูย เค็มไปหน่อยนะ คุณใส่เกลือไปเท่าไหร่กันเนี่ย
《提高篇》：“好东西人人爱吃”
(ตัวอย่างจาก หนังสือการพูดระดับต้น ชื่อเรื่อง “ของอร่อยใครใครก็ชอบกิน”)

จากตัวอย่างประโยคที่ 6 ผู้พูด “妻子” (ภรรยา) ใช้ “哇” (ว้าว) ในการรับผลัดและแสดงอารมณ์คาดไม่ถึงกับสถานการณ์ตรงหน้า

ดัชนีปริจเฉทที่มีหน้าที่แสดงความไม่เห็นด้วย พบรูปดัชนีปริจเฉท เช่น “是吗”（ใช่เช่นนั้นหรือ）、“不对”（ไม่ถูกต้อง ไม่ใช่）、“话是这么说”（ถึงแม้จะพูดเช่นนี้）เป็นต้น ตัวอย่างประโยคการใช้ดัชนีปริจเฉทในการแสดงความคิดเห็น “ไม่เห็นด้วย” เช่น ตัวอย่างที่ 7

（7）儿子：哎，那出租车司机可真不错，主动把手机还给人家，够难得的。我要是王先生，我也会给他些钱意思意思。

คนขับรถคนนั้นเป็นคนดีจริง ๆ กระตือรือร้นที่จะนำโทรศัพท์ไปคืนให้กับเจ้าของโทรศัพท์ คนแบบนี้หาได้ยากจริง ๆ ถ้าหากว่าผมเป็นคุณหวัง ผมก็จะมอบเงินเพื่อตอบแทนน้ำใจให้กับเขาเช่นกัน

父亲：***不对，不对***。什么叫“拾金不昧？就是捡到钱、物自己不要，这是一种高尚的行为。如果你给他回报，那不是小看人家了吗？好像恩家是为了你的回报才把东西还给你的。

(ลูกคิดเช่นนั้น)ไม่ถูกต้อง คำกล่าวที่ว่า การไม่นำของที่เก็บได้จากผู้อื่นมาเก็บซ่อนไว้เป็นของตน นั่นก็คือ การที่เราเก็บเงิน หรือสิ่งของได้แล้วไม่ควรนำมาเป็นของเรา นี่เป็นการกระทำอันสูงส่ง ถ้าหากว่าลูกตอบแทนเขา นั่นอาจเป็นการดูถูกเขาได้ เสมือนว่า ผู้มีพระคุณท่านนั้นได้นำของที่เก็บได้มาคืน เพียงเพราะเพื่อที่จะได้รับสิ่งตอบแทนจากลูก

《中级篇》：“一家三口的看法”

(ตัวอย่างจาก หนังสือการพูดระดับกลาง ชื่อเรื่อง “ความคิดเห็นของสมาชิก3คนในครอบครัว”)

จากตัวอย่างประโยคที่ 7 ผู้พูด “父亲” (คุณพ่อ) ใช้ “不对” (ไม่ถูกต้อง) ในการรับผลัดและแสดงความไม่เห็นด้วยกับความคิดเห็นของผู้พูดก่อนหน้าของ “儿子” (ลูกชาย) ตามด้วยคำกล่าวแสดงเหตุผลที่ไม่เห็นด้วย

1.3 ดัชนีปริจเฉทในตำแหน่งแย่งผลัด

แย่งผลัด คือ ตำแหน่งที่ผู้พูดก่อนหน้าเลือกผู้พูดอีกผู้หนึ่งเป็นผู้รับผลัดแต่ถูกผู้พูดอีกผู้หนึ่งแย่งผลัด หรือ ผู้พูดก่อนหน้ายังดำเนินผลัดไม่จบ แต่ถูกผู้พูดคนถัดไปพูดสวนขึ้นมาเพื่อแย่งผลัด โดยการแย่งผลัดมักเกิดการพูดทับซ้อนกัน (overlap)

（8） 李先生：…. 如果只在广告上做文章而不抓质量，那厂家的利益也只能是暂时的。

ถ้าหากมีแต่โฆษณาสรรพคุณ แต่ไม่ได้รักษาคุณภาพของสินค้าจริง ๆ เช่นนั้นแล้ว ผลกำไรที่จะได้รับของผู้ผลิตรายนั้นก็จะเป็นสิ่งที่ไม่ยืนยาวนัก

路先生：***但***对一个不太出名的产品来说，如果不做广告，别人又怎么知道它呢？又怎么促进它的发展呢？这好比一个小孩，开始他不是班长，也有缺点，后来当了班长，被宣传同时也接受同学的监督

，那他就会进步。产品被宣传了，它就会改进，不但能给厂家带来利润，而且促进生产力向前发展。

แต่สำหรับสินค้าที่ไม่ค่อยมีชื่อเสียงเท่าใดนัก หากไม่ทำการโฆษณา แล้วผู้คนจะรู้จักสินค้านี้ได้อย่างไร แล้วจะส่งเสริมพัฒนาสินค้าได้อย่างไร เช่นเดียวกันกับเด็กคนหนึ่งแรกเริ่มเดิมทีเขาไม่ได้เป็นหัวหน้าห้อง และเขาก็มีข้อบกพร่องอยู่บ้าง แต่ต่อมาเมื่อเขาได้เป็นหัวหน้าห้อง ถูกทำให้เป็นที่รู้จักและมีการจับตามองของเพื่อนในห้อง จึงทำให้เขามีการพัฒนา สินค้า (ก็เช่นกัน) หากถูกนำมาโฆษณา ก็จะมีการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น ไม่เพียงแต่จะทำให้ผู้ผลิตได้รับผลกำไร และยังเป็นการส่งเสริมพัฒนาการผลิตอีกด้วย

《中级篇》：“广告专家谈”

(ตัวอย่างจาก หนังสือการพูดระดับกลาง ชื่อเรื่อง “การอภิปรายการโฆษณาโดยผู้เชี่ยวชาญ”)

จากตัวอย่างประโยคที่ 8 ผู้พูดคนที่หนึ่ง “李先生”(คุณหลี่) ไม่ได้เลือกผู้พูดคนถัดไปอย่างชัดเจน ผู้พูดคนที่สอง “路先生” (คุณลู่) ต้องการเสนอความคิดเห็นที่ขัดแย้งกับผู้พูดคนแรก จึงใช้รูปภาษา “但” (แต่) ในการแย้งความจากผู้พูดคนที่หนึ่ง

1.4 ดัชนีปริจเฉทในตำแหน่งดำเนินผลัด

ดำเนินผลัด คือ การที่ผู้พูดคนเดียวกันดำเนินการพูดอย่างต่อเนื่อง ดัชนีปริจเฉทที่มักปรากฏในการดำเนินผลัด มีดังต่อไปนี้

ดัชนีปริจเฉทที่มีหน้าที่ดำเนินหัวข้อการสนทนาให้ต่อเนื่อง พบรูปดัชนีปริจเฉท เช่น “然后”（แล้ว）、“那”（เช่นนั้นแล้ว） เป็นต้น ตัวอย่างประโยคการใช้ดัชนีปริจเฉทในการดำเนินหัวข้อการสนทนา เช่น ตัวอย่างที่ 9

（9）当我与人通话的时候，母亲很多时候都呆呆地立在一旁，好奇地看。***然后***，眼里便有了失落的神色。

ขณะที่ฉันคุยโทรศัพท์กับคนอื่น ๆ แม่ก็มักจะมายืนอยู่ใกล้ ๆ มองอย่างแปลกใจ ***แล้ว***ในดวงตาของแม่ก็สะท้อนดวงตาแห่งความสิ้นหวัง

《高级篇》：“母亲的电话”

(ตัวอย่างจาก หนังสือการพูดระดับสูง ชื่อเรื่อง “โทรศัพท์จากคุณแม่”)

จากตัวอย่างประโยคที่ 9 ผู้พูดได้ใช้ “然后” (แล้ว) ในการดำเนินการพูดเพื่อความต่อเนื่องของสถานการณ์ที่กำลังบรรยายถึงผู้เป็นแม่

ดัชนีปริจเฉทที่มีหน้าที่เปลี่ยนหัวข้อการสนทนา พบรูปดัชนีปริจเฉท เช่น “不过”（แต่ว่า） เป็นต้น ตัวอย่างประโยคการใช้ดัชนีปริจเฉทในการเปลี่ยนหัวข้อการสนทนา เช่น ตัวอย่างที่ 10

（10）保罗：要想找人聊天还不容易？旁边旅客多的是。一个人出游更容易结识新朋友。

หากต้องการหาเพื่อนคุยด้วยไม่ใช่เรื่องยากเลย ใกล้ๆกันนี้ก็มีนักท่องเที่ยวจำนวนมาก การออกมาเที่ยวเพียงลำพังทำให้ได้รู้จักกับเพื่อนใหม่ๆได้ง่ายขึ้น

安娜：那倒是。***不过***我问你，万一你生病了，或者钱包丢了，怎么办？
ก็ใช่นะ ***แต่ว่า***ฉันขอถามคุณหน่อยว่า ถ้าหากว่าคุณป่วยล่ะ หรือ กระเป๋าสตางค์คุณหายล่ะ จะทำอย่างไร
《提高篇》：“八月是新疆的黄金季节”
(ตัวอย่างจาก หนังสือการพูดระดับต้น ชื่อเรื่อง “เดือนสิงหาคมเป็นช่วงฤดูแห่งการท่องเที่ยวซินเจียง”)

จากตัวอย่างประโยคที่ 10 ผู้พูด “安娜”(ชื่อคน“อันน่า”) ได้ใช้ “不过”(แต่ว่า) ในการดำเนินการพูดเพื่อความต่อเนื่องในผลัดการสนทนา และแสดงถึงการเปลี่ยนหัวข้อด้วยการสมมุติสถานการณ์จำลอง

1.5 ดัชนีปริจเฉทในตำแหน่งจบผลัด

จบผลัด คือ การที่ผู้พูดดำเนินการจบการสนทนา ดัชนีปริจเฉทที่มักปรากฏในการจบผลัดมีดังนี้

ดัชนีปริจเฉทที่มีหน้าที่สรุปผล พบรูปดัชนีปริจเฉท เช่น “简单地说”（พูดง่ายๆก็คือ）、“话又说回来”（ในทางกลับกันกล่าวได้ว่า）、“综上所述”（สรุปได้ว่า）เป็นต้น ตัวอย่างประโยคการใช้ดัชนีปริจเฉทในการสรุปผล เช่น ตัวอย่างที่ 11

（11）A：我认为王海不是消费者。他的行为是利用《消费者权益保护法》来进行获利的一种职业化行为。***简单地说***，他是个商人。
ฉันคิดว่าหวังไห่ไม่ใช่ผู้บริโภคที่แท้จริง การกระทำของเขาเป็นการใช้ประโยชน์จากกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภคอย่างมืออาชีพ หรือ ***กล่าวได้ว่า*** เขาเป็นนักธุรกิจ
(ที่หาประโยชน์จากกฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค)
《中级篇》：“谁来保护消费者”
(ตัวอย่างจาก หนังสือการพูดระดับกลาง ชื่อเรื่อง “ใครทำหน้าที่คุ้มครองผู้บริโภค”)

จากตัวอย่างประโยคที่ 11 ผู้พูดได้ใช้ “简单地说”(กล่าวได้ว่า) ในการจบผลัดและสรุปเนื้อหาที่กล่าว

ดัชนีปริจเฉทที่มีหน้าที่จบการสนทนา พบรูปดัชนีปริจเฉท เช่น “好了”（โอเค） เป็นต้น ตัวอย่างประโยคการใช้ดัชนีปริจเฉทในการจบการสนทนา เช่น ตัวอย่างที่ 12

（12）我先领你们参观一下公司，和各部门负责人见一下面，然后你们就可以到各部门报到上班了。***好了***，我们这就算认识了，有什么问题或要求，尽管对我说，我一定尽力帮助大家。
ก่อนอื่นฉันจะพาพวกคุณเยี่ยมชมบริษัท พบปะกับผู้รับผิดชอบในแต่ละแผนก จากนั้นพวกคุณก็สามารถแยกย้ายไปแต่ละแผนกเพื่อรายงานตัวทำงานได้ ***โอเค*** พวกเราก็นับว่ารู้จักกันแล้วนะ หากมีความต้องการหรือมีปัญหาอะไร สามารถพูดกับฉันได้เลย ฉันจะช่วยพวกคุณอย่างเต็มกำลังแน่นอน
《提高篇》：“让我们认识一下，好吗”
(ตัวอย่างจาก หนังสือการพูดระดับต้น ชื่อเรื่อง “พวกเรามาทำความรู้จักกันหน่อย ดีไหม”)

จากตัวอย่างประโยคที่ 12 ผู้พูดได้ใช้ “好了” (โอเค) ในการสื่อสารเพื่อแสดงว่าผู้พูดดำเนินการสนทนาจบแล้ว

ดัชนีปริจเฉทที่มีหน้าที่ถามความเห็นและจบผลัดของผู้พูด พบรูปดัชนีปริจเฉท เช่น “是吗”（ใช่ไหม） เป็นต้น ตัวอย่างประโยคการใช้ดัชนีปริจเฉทในการถามความเห็นและจบผลัด เช่น ตัวอย่างที่ 13

（13）小叶：这么多，你都准备寄回过去，***是吗***?
เยอะขนาดนี้เชียว คุณเตรียมจะส่งกลับทั้งหมดนี้ ***ใช่หรือไม่***
《入门篇》：“我想去旅行”
(ตัวอย่างจาก หนังสือการพูดระดับต้น ชื่อเรื่อง “ฉันอยากไปท่องเที่ยว”)

จากตัวอย่างประโยคที่ 13 ผู้พูดได้ใช้ “是吗” (ใช่หรือไม่)ในการจบผลัดของผู้พูดและถามความเห็นจากคู่สนทนา

จากนิยามความหมายตำแหน่งและหน้าที่ของดัชนีปริจเฉทขั้นต้น ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์ดัชนีปริจเฉทในหนังสือแบบเรียนการพูดภาษาจีนกลางในแต่ละระดับแบ่งตามความยากง่าย เพื่อเสนอแนวทางการเรียนการสอนการพูดภาษาจีนกลางโดยการแทรกเนื้อหาดัชนีปริจเฉท

2. ดัชนีปริจเฉทที่ปรากฏในหนังสือแบบเรียนการพูดภาษาจีนกลางแบ่งตามระดับความยากง่าย

สถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนสาขาวิชาภาษาจีนในประเทศไทยตามนโยบายกระทรวงศึกษาธิการเรื่องการสนับสนุนการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นในทุกปี ในปี พ.ศ. 2516 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นมหาวิทยาลัยแรกที่เปิดสอนวิชาภาษาจีนในรูปแบบของวิชาเลือก และในปี พ.ศ. 2521 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานีได้ก่อตั้งสาขาวิชาภาษาจีนขึ้น ทั้งนี้โดยทั่วไปแล้วทุกสถาบันจะมีการเปิดสอนในรายวิชา การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนภาษาจีนเป็นวิชาพื้นฐาน และเปิดรายวิชาภาษาจีนอื่น ๆ ตามความมุ่งเน้นของสถาบัน ปัจจุบันมีคนไทยที่เรียนภาษาจีนมากกว่า 8 แสนคน โดยมีอาจารย์ผู้สอนทั้งชาวไทยและชาวจีน หนังสือแบบเรียนภาษาจีนที่ใช้ในประเทศไทย ในแต่ละสถาบันจะคัดเลือกแบบเรียนตามความเหมาะสมของแต่ละรายวิชา ทั้งนี้แบบเรียนภาษาจีนที่ใช้ในปัจจุบันจะมีทั้งการแต่งขึ้นเองของผู้สอนในรายวิชานั้นและแบบเรียนสำเร็จรูปจากประเทศจีน โดยแบบเรียนที่ใช้ในการสอนรายวิชาการพูดภาษาจีนในประเทศไทย นอกจากแบบเรียนที่ผู้สอนแต่งขึ้นเองแล้ว ยังมีแบบเรียนดังต่อไปนี้ 《汉语口语教程》、《发展汉语口语》、《成功之路》、《长城汉语》、《体验汉语口语教程》、《汉语会话301句》เป็นต้น โดยผู้วิจัยได้คัดเลือกแบบเรียนวิชาการพูดภาษาจีน《汉语口语速成》(Short-Term Spoken Chinese) เพราะมีความสมบูรณ์ของเนื้อหามากที่สุด กล่าวคือ มีแบบเรียนครบทุกระดับ หนังสือแบบเรียนการพูดภาษาจีนชุด “Short-Term Spoken Chinese” เป็นหนังสือแบบเรียนการพูดภาษาจีนที่แต่งขึ้นโดยผู้เชี่ยวชาญชาวจีน สามารถแบ่งได้เป็นระดับต้น ระดับกลาง《中级篇》 และ ระดับสูง《高级篇》 โดยการพูดภาษาจีนระดับต้น แบ่งแยกย่อยได้ 4 ระดับ คือ

ระดับต้นหนึ่ง《入门篇（上）》ระดับต้นสอง《入门篇（下）》ระดับพื้นฐาน《基础篇》และระดับเพิ่มพูนความสามารถ《提高篇》ใช้สำหรับผู้เรียนที่เป็นชาวต่างชาติที่เรียนภาษาจีน

ดัชนีปริจเฉทที่ปรากฏในหนังสือแบบเรียนการพูดภาษาจีนกลางชุด “Short-Term Spoken Chinese”ปรากฏดัชนีปริจเฉทแบ่งตามระดับความยากง่ายเป็น การพูดภาษาจีนระดับต้น การพูดภาษาจีนระดับกลาง และการพูดภาษาจีนระดับสูง ดังนี้

ตารางที่ 1 ดัชนีปริจเฉทที่ปรากฏในหนังสือเรียนภาษาจีน “Short-Term Spoken Chinese”

ระดับภาษาจีน	“Short-Term Spoken Chinese”
ภาษาจีนขั้นต้น	入门篇（上）入门篇（下）：那、你看、我看、依我看、对了、你说（吧）、哎呀、好、嗬、是吗、行吗、是啊、我呀、你知道吗、对不起、我也这么想
	基础篇：那、我看、对了、你说、哎呀、好、嗬、噢（哦）、行、对、啊、然后、你知道吗、真的啊、就是
	提高篇：那、你看、我看、对了、你说、哎呀、好（啊）、噢、哇、是吗、是啊、好了、什么、然后、你知道吗、你不知道、你知道、对不起、说实话、那倒是、你说的有道理、真的（啊）
ภาษาจีนขั้นกลาง	那、你看、你说、然后、嗬、对、噢、嗯、好、是啊、但、不过（但）、实话对你说、说实在的、简单地说、一般来说、话又说回来、我先说两句、你说的有道理、话是这么说、要我说呀、对不起、据我了解、就是、我还有一点要补充、我也有同感、在我看来、我很赞同某某说法、我觉得、就目前的情况而言
ภาษาจีนขั้นสูง	那、你看、我看、依我看、然后、你说、我说、我想、你想、嗯、对、哦、好、啊、是呀、是吗、说实话、你知道、我知道、对不起、但、可是、不过（但）、话说回来、让我有些X（吃惊）的是、老实说（说老实话）、说句实话、一般来说、您的意思是…、说心里话、综上所述（总的来说）

2.1 ดัชนีปริจเฉทที่ปรากฏในหนังสือแบบเรียนการพูดภาษาจีนระดับต้น

หนังสือแบบเรียนการพูดภาษาจีนระดับต้น “Short-Term Spoken Chinese” ปรากฏรูปดัชนีปริจเฉทที่มีหน้าที่เริ่มต้นการสนทนา “对不起”（ขอโทษ）; เสนอความคิดเห็น/ข้อมูลและเพิ่มเติมข้อมูล “对了”（ใช่แล้ว）、“你看”（คุณลองคิดดูนะว่า）、“我看”（在我看来）（ฉันคิดว่า）、“依我看”（ตามที่ฉันคิด）、“你说（吧）” （คุณว่าไหมว่า）、“我呀”（ฉันน่ะหรือ）、“你知道吗”（คุณทราบไหมว่า）、“你知道”（คุณก็ทราบดีอยู่แล้วว่า）、“你不知道”（คุณไม่ทราบหรอกว่า）、“说实话”（พูดจริง ๆ นะ）、“实话对你说” （พูดจริง ๆ กับคุณนะ）; หน้าที่รับผลัดและแสดงความเห็นด้วย “噢”（คำอุทาน มีความหมายว่า เข้าใจ）、“好”（ตกลง）、“行”（ตกลง,ได้）、“对”（ใช่）、“是啊”（ใช่）、“好啊”（ตกลง）、“就是”（แสดงความเห็นด้วย）、“那倒是”（แสดงความเห็นด้วย,ใช่）、“我也这么想” （ฉันก็คิดเช่นนั้นเหมือนกัน）、“您说的有道理”（คุณพูดมีเหตุผล）; หน้าที่รับผลัดและแสดงอารมณ์ “哇”（ว้าว）、“啊”（อ๋า）、“嗬”

（โอ้）、“什么”（อะไรนะ）、“真的啊”（จริงๆหรือ）、“哎呀”（ไอ๊หยา）；หน้าที่รับผลัดและแสดงความไม่เห็นด้วย“是吗”（ใช่เช่นนั้นหรือ）；หน้าที่ดำเนินหัวข้อการสนทนาให้ต่อเนื่อง“然后”（แล้ว）、“那”（เช่นนั้นแล้ว）；หน้าที่จบการสนทนา“好了”(โอเค)；และหน้าที่ถามความเห็นและจบผลัดของผู้พูด “是吗”（ใช่ไหม）

ในหนังสือแบบเรียนการพูดภาษาจีนระดับต้น ปรากฏสมาชิกดัชนีปริจเฉทในตำแหน่งต้นผลัดที่มีหน้าที่เสนอความคิดเห็น/ข้อมูล เพิ่มเติมข้อมูล (ตัวอย่างประโยคที่ 14) และดัชนีปริจเฉทที่มีหน้าที่รับผลัดและแสดงความเห็นด้วยเป็นจำนวนมากที่สุด (ตัวอย่างประโยคที่ 15)

（14）苏：***说实话***，我也不喜欢只是为了钱而拼命工作，人总得适当地休息、放松。但是我觉得人应该趁年轻努力工作，打下基础，等退休了再享受也不迟。

พูดจริง ๆ นะ ฉันก็ไม่ชอบการทำงานหนักๆเพื่อเงินหรอก คนเราควรมีการพักผ่อน ผ่อนคลายบ้าง แต่ว่าฉันก็รู้สึกว่าคนเรา เมื่อยังหนุ่มสาวก็ควรที่จะขยันทำงานให้เต็มที่ วางพื้นฐานให้ดี พอแก่ตัวไปค่อยพักผ่อนก็ไม่สายเกินไป

周：那不是太晚了吗？

ถึงตอนนั้นแล้วมันจะไม่สายเกินไปหรือ

《提高篇》：“轻轻松松挣大钱”

(ตัวอย่างจาก หนังสือการพูดระดับต้น ชื่อเรื่อง“หาเงินก้อนใหญ่ได้โดยง่าย”)

จากตัวอย่างประโยคที่ 14 ผู้พูด “苏” (ชื่อคน“ซู”) ได้ใช้ “说实话” (พูดจริง ๆนะ) ในการเสนอความคิดเห็นของตนเองเกี่ยวกับการทำงาน

（15）小叶：咱们一起照张相吧。

พวกเรามาถ่ายรูปด้วยกันเถอะ

莉莉：***好***，照片洗好以后，请给我寄一张。

โอเค หลังจากคุณล้างรูปแล้ว ส่งให้ฉันด้วยนะ

《入门篇》：“祝你一路平安”

(ตัวอย่างจาก หนังสือการพูดระดับต้น ชื่อเรื่อง“ขอให้คุณเดินทางโดยสวัสดิภาพ”)

จากตัวอย่างประโยคที่ 15 ผู้พูด“莉莉” (ชื่อคน“โม่ลี่”) ได้ใช้ “好” (โอเค) ในการรับผลัดและแสดงความเห็นด้วยกับผู้พูดก่อนหน้า“小叶” (ชื่อคน“เสี่ยวเย่”)

2.2 ดัชนีปริจเฉทที่ปรากฏในหนังสือแบบเรียนการพูดภาษาจีนระดับกลาง

รูปดัชนีปริจเฉทที่ปรากฏในหนังสือแบบเรียนการพูดภาษาจีนระดับกลาง ปรากฏรูปดัชนีปริจเฉทที่มีหน้าที่เริ่มต้นสนทนา“对不起”（ขอโทษ）；เสนอความคิดเห็น/ข้อมูล เพิ่มเติมข้อมูล“你看”（คุณลองคิดดูนะว่า）、“我看”（在我看来）（ฉันคิดว่า）、“你说（吧）”（คุณว่าไหมว่า）、“我说”（ฉันว่า）、“你知道”（คุณก็ทราบดีอยู่แล้วว่า）、“实话对你说”（พูดจริงๆกับคุณนะ）、“说实在的”（พูดจริงๆนะ）、“要我说呀”（ถ้าจะให้ฉันพูดนะ）、“我先说两句

”（ฉันขอพูดสักหน่อยนะ）、“据我了解”（ตามที่ฉันเข้าใจ）、“一般来说”（ปกติแล้ว）、“就目前的情况而言”（จากสถานการณ์ตอนนี้กล่าวได้ว่า）、“我觉得”（ฉันรู้สึกว่า）、“我还有一点要补充”（ฉันอย่างเพิ่มเติมเล็กน้อยว่า）；หน้าที่รับผลัดและแสดงความเห็นด้วย（“噢”（คำอุทาน มีความหมายว่า เข้าใจ）、“嗯”（อืม）、“好”（ตกลง）、“对”（ใช่）、“是啊”（ใช่）、“就是”（แสดงความเห็นด้วย）、“我也有同感”（ฉันก็รู้สึกเช่นนั้นเหมือนกัน）、“我很赞同某某人的说法”（ฉันเห็นด้วยกับความคิดของ...）、“您说的有道理”（คุณพูดมีเหตุผล）；หน้าที่รับผลัดและแสดงอารมณ์“嗬”（โอ้）；หน้าที่รับผลัดและแสดงความไม่เห็นด้วย“话是这么说”（ถึงแม้จะพูดเช่นนี้）；หน้าที่แย่งผลัดและแสดงความขัดแย้ง“但”(แต่)；หน้าที่เปลี่ยนหัวข้อการสนทนา“不过”（แต่ว่า）；หน้าที่ดำเนินหัวข้อการสนทนาให้ต่อเนื่อง“然后”（แล้ว）、“那”（เช่นนั้นแล้ว）；และหน้าที่สรุปผล“简单地说”（พูดง่ายๆก็คือ）、“话又说回来”（ในทางกลับกันกล่าวได้ว่า）

ในหนังสือแบบเรียนการพูดภาษาจีนระดับกลาง ปรากฏสมาชิกดัชนีปริจเฉทในตำแหน่งต้นผลัดที่มีหน้าที่เสนอความคิดเห็น/ข้อมูล เพิ่มเติมข้อมูล（ตัวอย่างประโยคที่ 16）และดัชนีปริจเฉทที่มีหน้าที่แสดงความเห็นด้วยเป็นจำนวนมากที่สุด（ตัวอย่างประโยคที่ 17）เช่นเดียวกันกับหนังสือเรียนการพูดภาษาจีนระดับต้น นอกจากนี้ยังปรากฏดัชนีปริจเฉทในตำแหน่งแย่งผลัดมีหน้าที่แสดงความขัดแย้ง（ตัวอย่างประโยคที่ 18）

（16）母亲：***要我说呀***，不要回报是高尚的，要回报也是名正言顺的。
ความคิดเห็นของฉันนะ การไม่ให้สิ่งตอบแทนก็เป็นเรื่องที่ดี เป็นคุณธรรมอันสูงส่ง แต่หากจะให้สิ่งตอบแทนก็ถูกหลักธรรมนองคลองธรรมเช่นกัน
《中级篇》：“一家三口的看法”
(ตัวอย่างจาก หนังสือการพูดระดับกลาง ชื่อเรื่อง “ความคิดเห็นของสมาชิก3คนในครอบครัว”)

จากตัวอย่างประโยคที่ 16 ผู้พูด“母亲”(แม่) ใช้“要我说呀”(ความคิดเห็นของฉันนะ) ในการเสนอความคิดเห็นของตนเองเกี่ยวกับการให้สิ่งตอบแทนกับผู้ที่นำของมาคืนเจ้าของ

（17）冯师傅：所以男的就有了小金库了。
ดังนั้นผู้ชายก็เลยแอบมีเงินเก็บซ่อน
小马：***就是***。一个月开5000元，交4500，留500…
นั่นแหละ เดือนนึง(เขา) เงินเดือนออกห้าพันหยวน ให้เราสี่พันห้าร้อยหยวน แอบเก็บไว้เองห้าร้อยหยวน
《中级篇》：“夫妻之间”
(ตัวอย่างจาก หนังสือการพูดระดับกลาง ชื่อเรื่อง “เรื่องระหว่างสามีภรรยา”)

จากตัวอย่างประโยคที่ 17 ผู้พูด“小马”(ชื่อคน“เสี่ยวหม่า”) ใช้ “就是”(นั่นแหละ) ในการรับผลัดและแสดงความเห็นด้วยกับผู้พูดก่อนหน้า

（18）雇者（一）：首先要尊重家庭服务员的人格。我们之间是雇佣关系，但是是平等的。

ก่อนอื่นต้องให้เกียรติผู้เป็นลูกจ้างในครอบครัว ความสัมพันธ์ระหว่างเรา คือนายจ้างกับลูกจ้าง ทั้งนี้ควรมีความเท่าเทียมกัน

雇者（二）：***但是***这种平等也应该有个前提，就是被雇的人自己尊重自己，有良心。…

แต่ว่า ความเท่าเทียมที่ว่านั้นควรมีเงื่อนไขกำหนด นั่นก็คือตัวลูกจ้างเอง ควรเคารพในตัวเอง และ เป็นคนมีคุณธรรม

《中级篇》：“家庭服务员”

(ตัวอย่างจาก หนังสือการพูดระดับกลาง ชื่อเรื่อง “ผู้ให้บริการในบ้านของเรา”)

จากตัวอย่างประโยคที่ 18 ผู้พูดคนที่หนึ่ง“雇者”(ลูกจ้างคนที่หนึ่ง) ไม่ได้เลือกผู้พูดคนถัดไปอย่างชัดเจน ผู้พูดคนที่สอง“雇者” (ลูกจ้างคนที่สอง) ต้องการเสนอความคิดเห็นที่ขัดแย้งกับผู้พูดคนแรก จึงใช้รูปภาษา “但是” (แต่ว่า) ในการแย้งความของผู้พูดคนที่หนึ่ง

2.3 ดัชนีปริจเฉทที่ปรากฏในหนังสือแบบเรียนการพูดภาษาจีนระดับสูง

หนังสือแบบเรียนการพูดภาษาจีนกลางในระดับสูง ปรากฏเนื้อหาในรูปแบบการเล่าเรื่องคนเดียวมากกว่ารูปแบบคู่สนทนา ดังนั้นการปรากฏรูปปริจเฉทจึงมีข้อจำกัด ดัชนีปริจเฉทที่ปรากฏมีหน้าที่ดังนี้ คือ ปรากฏรูปดัชนีปริจเฉทที่มีหน้าที่เริ่มต้นการสนทนา“对不起”（ขอโทษ）；เสนอความคิดเห็น/ข้อมูล เพิ่มเติมข้อมูล“你看”（คุณลองคิดดูนะว่า）、“我看”（在我看来）（ฉันคิดว่า）、“依我看”（ตามที่ฉันคิด）、“你说（吧）” （คุณว่าไหมว่า）、“我说”（ฉันว่า）、“我想”（ฉันคิดว่า）、“你想（想）” （คุณลองคิดดูสิว่า）、“你知道”（คุณก็ทราบดีอยู่แล้วว่า）、“我知道”（ฉันทราบว่า）、“说实话”（พูดจริงๆนะ）、“老实说”（พูดจริงๆนะ）、“说句实话”（พูดจริงๆนะ）、“说句心里话”（พูดมาจากใจนะว่า）、“一般来说”（ปกติแล้ว）、“让我有些吃惊的是…”（สิ่งที่ทำให้ฉันประหลาดใจคือ）；หน้าที่รับผลัดและแสดงความเห็นด้วย “嗯”（อืม）、“好”（ตกลง）、“对”（ใช่）、“是啊”（ใช่）；หน้าที่รับผลัดและแสดงอารมณ์ “啊”（อ๋า）；หน้าที่รับผลัดและแสดงความไม่เห็นด้วย“是吗”（ใช่เช่นนั้นหรือ）；หน้าที่แย่งผลัดและแสดงความขัดแย้ง“但”、 “可是”(แต่)；หน้าที่เปลี่ยนหัวข้อการสนทนา“不过”（แต่ว่า）；หน้าที่ดำเนินหัวข้อการสนทนาให้ต่อเนื่อง“然后”（แล้ว）、“那”（เช่นนั้นแล้ว）；หน้าที่สรุปผล “话又说回来” （ในทางกลับกันกล่าวได้ว่า）、“综上所述”（สรุปได้ว่า）；หน้าที่ถามความเห็นและจบผลัดของผู้พูด“是吗”（ใช่ไหม）

ในหนังสือแบบเรียนการพูดภาษาจีนระดับสูงมีการปรากฏสมาชิกดัชนีปริจเฉทคล้ายคลึงกันกับแบบเรียนการพูดภาษาจีนระดับต้นและระดับกลาง แต่ในแบบเรียนการพูดภาษาจีนระดับสูง จะปรากฏเนื้อหาในรูปแบบการเล่าเรื่องคนเดียว และบทสัมภาษณ์มากกว่ารูปแบบการสนทนาทั่วไป เช่น ตัวอย่างที่ 19

（19）北京鲍家街43号是中国音乐最高学府---中央音乐学院所在地。出音乐学院东门向北，有一篇破败杂乱的居民区，住在那里的有很多外地人—爸爸陪女儿来考试的，妈妈伴儿子读书的……这儿叫“陪读村”。

ปักกิ่ง ถนนเป้าเจีย เลขที่ 43 เป็นสำนักเรียนดนตรีที่มีชื่อเสียงในประเทศจีน เป็นที่ตั้งของวิทยาลัยดนตรีกลางนั่นเอง หากเดินออกจากประตูวิทยาลัยดนตรีฝั่งตะวันออกมุ่งหน้าไปทางทิศเหนือ จะมีแหล่งที่พักอาศัยที่ทรุดโทรมอยู่ ผู้คนที่พักอาศัยอยู่ที่นั่นโดยมากเป็นคนต่างมณฑล บ้างก็เป็นคุณพ่อที่พาลูกสาวมาสอบเข้าเรียน บ้างก็เป็นคุณแม่ที่มาพักอาศัยเป็นเพื่อนลูกระหว่างช่วงเข้าศึกษา ที่นี่เรียกว่า หมู่บ้านเผ่ยตู๋ (มีความหมายว่า มาพักอาศัยเป็นเพื่อนระหว่างลูกเข้าเรียน)

“***总的来说***是‘值’的。我们都是普通工人。我的未来是既定的，而女儿是无线的。”

สรุปว่า (การกระทำเช่นนี้) “คุ้มค่า” เพราะพวกเราต่างก็เป็นแรงงาน อนาคตถูกกำหนดเอาไว้แล้ว แต่อนาคตของลูกสาวพวกเรานั้นยังอีกยาวไกล

《高级篇》：“陪孩子学音乐的父母”

(ตัวอย่างจาก หนังสือการพูดระดับสูง ชื่อเรื่อง “พ่อแม่ไปเรียนดนตรีเป็นเพื่อนลูก”)

จากตัวอย่างประโยคที่ 19 ผู้เล่าเรื่องได้ใช้ “总的来说” (สรุปว่า) ในการสรุปเนื้อหาที่ได้กล่าวถึงก่อนหน้าเกี่ยวกับหมู่บ้านดังกล่าวว่าการไปเรียนเป็นเพื่อนลูก ๆ นั้น เป็นการกระทำที่คุ้มค่า

จากการปรากฏรูปแบบและหน้าที่ของดัชนีปริจเฉทในหนังสือแบบเรียนการพูดภาษาจีนกลางในระดับต้น ระดับกลาง และระดับสูง พบว่า หนังสือแบบเรียน “Short-Term Spoken Chinese” ในระดับต้นมีการใช้รูปดัชนีปริจเฉทเกือบครบทุกด้าน โดยปรากฏในตำแหน่งต้นผลัด รับผลัด ดำเนินผลัด และจบผลัด ในระดับกลางและระดับสูงปรากฏในตำแหน่งต้นผลัด รับผลัด แย่งผลัด ดำเนินผลัด และจบผลัด โดยดัชนีปริจเฉทที่ปรากฏในระดับกลางและระดับสูงมีการปรากฏในรูปของวลีการเสนอความมากกว่าในระดับต้น ซึ่งหน้าที่ของดัชนีปริจเฉทที่ปรากฏมีลักษณะใกล้เคียงกัน ที่แตกต่างกัน คือ ในระดับสูง เนื้อหาและบทสนทนาจะมีความยาวมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในแบบเรียนการพูดระดับสูง มักพบเนื้อหาที่เป็นการพูดเล่าเรื่องคนเดียวมากกว่าการพูดสนทนาทั่วไป

สรุปและอภิปรายผล

หนังสือแบบเรียนการพูดภาษาจีน“Short-Term Spoken Chinese” เป็นหนังสือที่ใช้ในการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ โดยหนังสือ“ Short-Term Spoken Chinese” ปรากฏดัชนีปริจเฉททั้งในตำแหน่งต้นผลัด รับผลัด แย่งผลัด ดำเนินผลัดและจบผลัด โดยดัชนีปริจเฉทที่ปรากฏในตำแหน่งต้นผลัดมีหน้าที่เริ่มต้นสนทนา ใช้เสนอความคิดเห็น/ข้อมูล เพิ่มเติมข้อมูล; ดัชนีปริจเฉทที่ปรากฏในตำแหน่งรับผลัดมีหน้าที่ใช้เพื่อรับผลัดและแสดงความเห็นด้วย รับผลัดและแสดงอารมณ์ รับผลัดและแสดงความไม่เห็นด้วย; ดัชนีปริจเฉทที่ปรากฏในตำแหน่งแย่งผลัดมีหน้าที่ใช้แย้งความ; ดัชนีปริจเฉทที่ปรากฏในตำแหน่งดำเนินผลัดมีหน้าที่ใช้เพื่อดำเนินหัวข้อการสนทนาให้ต่อเนื่องและเปลี่ยนหัวข้อการสนทนา; ดัชนีปริจเฉทที่ปรากฏในตำแหน่งจบผลัดมีหน้าที่ใช้เพื่อสรุปผล จบการสนทนา ถามความเห็นและจบผลัดของผู้พูด ทั้งนี้ดัชนีปริจเฉทเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งในการเรียนการ

สอนรายวิชาการพูดภาษาจีน เป็นรูปภาษาที่ช่วยให้ผู้พูดและผู้ฟังสามารถสื่อสารกันได้เข้าใจยิ่งขึ้น และมีหน้าที่สำคัญในการเชื่อมโยงข้อความหรือถ้อยคำในบริบทนั้น การเรียนการสอนดัชนีปริจเฉทภาษาจีนในรายวิชาการพูดภาษาจีน ผู้สอนสามารถสอดแทรกดัชนีปริจเฉทขณะพูดสอนในชั้นเรียน เพื่อให้ผู้เรียนซึมซับและนำไปใช้ได้อย่างถูกต้อง การสอนดัชนีปริจเฉทเป็นการสอนภาษาในเชิงวัจนปฏิบัติศาสตร์ การเรียนการสอนจะมุ่งเน้นการทบทวนเนื้อหา การเสนอเนื้อหาใหม่ การฝึกปฏิบัติโดยมีผู้สอนเป็นผู้ชี้แนะ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารภาษาจีนให้ใกล้เคียงกับเจ้าของภาษามากที่สุด

ข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอนวิชาการพูดภาษาจีน

การเรียนการสอนดัชนีปริจเฉทนั้นมีผลต่อการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพของผู้เรียน สามารถทำให้ผู้เรียนพูดภาษาจีนได้คล่องแคล่วขึ้น อีกทั้งยังทำให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารได้ใกล้เคียงกับเจ้าของภาษา ความสามารถในการใช้ดัชนีปริจเฉทเป็นความสามารถในเชิงวัจนปฏิบัติศาสตร์ (Wang Lingyi, 2014: 52) โดยการสอนภาษาจีนเชิงวัจนปฏิบัติศาสตร์สามารถสอนได้ โดยใช้วิธีการสอนแบบเอ็กซ์พลิซิท (Explicit Teaching Model) (Liu Runqing & Liu Si,2005: 222-223) ซึ่งเป็นกระบวนการสอนที่มุ่งเน้นพฤติกรรมระหว่างผู้เรียนกับครู วิธีการสอนแบบเอ็กซ์พลิซิท ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน คือ การทบทวนเนื้อหาและตรวจการบ้าน การสอนหรือนำเสนอเนื้อหาใหม่ ทักษะใหม่ การฝึกปฏิบัติโดยครูคอยแนะนำ การให้ข้อมูลย้อนกลับและวิธีแก้ไข การฝึกปฏิบัติโดยอิสระตามลำพัง และการทบทวนเป็นรายสัปดาห์และรายเดือน (วัชรา เล่าเรียนดี, 2547: 51-54) จากวิธีการสอนขั้นต้น ผู้วิจัยนำมาประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอนทักษะการพูดภาษาจีนในประเทศไทยโดยวิเคราะห์จากการปรากฏตำแหน่งและหน้าที่ของดัชนีปริจเฉทในแบบเรียนชุด “Short-Term Spoken Chinese”

ลักษณะการปรากฏของดัชนีปริจเฉทในหนังสือแบบเรียน “Short-Term Spoken Chinese” ในระดับต้น ระดับกลางและระดับสูง ปรากฏดัชนีปริจเฉทที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน โดยบริบทการปรากฏของดัชนีปริจเฉทมีความแตกต่างตามความยากง่ายของบทเรียน โดยดัชนีปริจเฉทที่ปรากฏในระดับกลางและระดับสูงมีการปรากฏในรูปของวลีการเสนอความมากกว่าในระดับต้น ทั้งนี้ในการเรียนการสอนดัชนีปริจเฉทภาษาจีนในรายวิชาการพูดจะไม่เหมือนกับการเรียนการสอนไวยากรณ์จีนทั่วไป แต่เป็นการเน้นหน้าที่ของดัชนีปริจเฉทที่ใช้ในการสื่อความหมายในการสื่อสาร ผู้สอนและผู้เรียนควรทำความเข้าใจร่วมกันในลักษณะธรรมชาติของภาษาและการใช้ภาษา เช่น การเรียนการสอนดัชนีปริจเฉทภาษาจีนในระดับต้นที่คลังศัพท์ภาษาจีนของผู้เรียนยังมีจำกัด ผู้สอนสามารถใช้การยกตัวอย่างดัชนีปริจเฉทที่ใกล้เคียงกับบทเรียน ใช้การเน้นย้ำด้วยวิธีการใช้ดัชนีปริจเฉทนั้นซ้ำ ๆ ในชั้นเรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับข้อมูลตัวอย่างที่เพียงพอต่อความเข้าใจและสามารถนำไปใช้ได้จริง จากนั้นให้ผู้เรียนได้ฝึกการใช้ดัชนีปริจเฉทในชั้นเรียนจากบริบทที่ครูผู้สอนกำหนดให้ จัดกิจกรรมให้มีการฝึกอิสระ โดยครูผู้สอนมีหน้าที่ชี้แนะ และควรมีการฝึกทบทวนอย่างสม่ำเสมอ ส่วนการสอนรายวิชาการพูดภาษาจีนระดับกลางและระดับสูง ในระดับกลางและระดับสูงผู้เรียนจะมีคลังคำศัพท์ภาษาจีนที่สามารถสื่อสารภาษาจีนได้ในระดับหนึ่งแล้ว ผู้สอนสามารถสอดแทรกดัชนีปริจเฉทในรูปแบบต่าง ๆ ในการพูดในชั้นเรียน กระตุ้นการใช้ดัชนีปริจเฉทของผู้เรียน และควรมีการจัดกิจกรรมการสนทนาอิสระระหว่างผู้เรียนกับเจ้าของภาษานอกชั้นเรียน สังเกตพฤติกรรมการใช้ดัชนีปริจเฉท หากมีข้อผิดพลาด ผู้สอนสามารถแก้ไขตามความเหมาะสม ไม่ชี้แจงความผิดของผู้เรียนมากจนเกินไป เพราะอาจทำให้ผู้เรียน

ไม่กล้าแสดงออกในการพูดภาษาจีน (Kullayanee Kittopakarnkit, 2017) ทั้งนี้ เนื่องจากการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยเป็นการสอนที่ผู้เรียนไม่ได้อยู่ในสภาวะแวดล้อมทางภาษา ผู้สอนสามารถมุ่งเน้นส่งเสริมสร้างแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีนให้กับผู้เรียน โดยสอดแทรกความรู้ด้านวัฒนธรรมทั้งของไทยและจีน โดยยกตัวอย่างเชิงประจักษ์เพิ่มเติมจากตัวอย่างในบทเรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงในชีวิตประจำวันทั้งในการเรียนการสอนการพูดภาษาจีนในระดับต้น กลางและสูง

บรรณานุกรม

วัชรา เล่าเรียนดี. (2543). *เทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้สำหรับครูมืออาชีพ.* นครปฐม: โครงการส่งเสริมการผลิตตำราและเอกสารการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร,

Brinton,L.J. (1996). *Pragmatic Markers in English*. Berlin: Mouton de Gruyter.

Deborah Schiffrin. (1987). *Discourse markers.* New York: Cambridge University Press.

HUANG Dawang. (2001). 话语标记研究综述. *福建外语*, *1*, 5-12.

Hölker,K.F. (1991). *Lesikon der Romanistischen Linguistik.* Tübingen: Niemeyer.

Kullayanee Kittopakarnkit. (2017). Acquisition of Chinese Discourse Markers by Thai Speakers. *The 2nd International Chinese Language Teaching Conference and The 7th Cross-Strait Chinese Teachers Forum*. China: Huaqiao University

Kullayanee Kittopakarnkit. (2561). A Comparative Study of Discourse Markers between Chinese and Thai Languages. *Chinese Studies, 11*(2), 66-101.

LIU Runqing& LIU Si. (2005). Cognitive features and influential factors of pragmatic Acquisition. *Foreign Language Teaching and Research, 37*(3), 218-225.

Sacks,H.,Schegloff, E.A.& Jefferson,G.. (1974). A simplest systematics for the organization of turn-taking for Conversation. *Language, 50*, 696-735.

WANG Lingyi. 2014. *The Study on Discourse Markers in Intermediate Spoken Text Books.* (Master thesis of Linguistic and Applied Linguistics). China: Beijing Foreign Studies University,

YU Haifei. (2006). *话轮转换中的话语标记研究*. (Doctoral Dissertation of Linguistic and Applied Linguistics). Shandong University.